

EUROOPAN PARLAMENTTI

2009 - 2014

Istuntoasiakirja

17.2.2010

B7-0126/2010

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

neuvoston ja komission julkilausumien johdosta

työjärjestyksen 110 artiklan 2 kohdan mukaisesti

YK:n ihmisoikeusneuvoston kolmannestatoista istunnosta

Leonidas Donskis

ALDE-ryhmän puolesta

Euroopan parlamentin päätöslauselma YK:n ihmisoikeusneuvoston kolmannestatoista istunnosta

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa YK:n ihmisoikeusneuvostosta (UNHRC) ja erityisesti 14. tammikuuta 2009 antamansa päätöslauselman YK:n ihmisoikeusneuvoston kehityksestä, mukaan lukien EU:n asema¹, sekä 16. maaliskuuta 2006 antamansa päätöslauselman ihmisoikeusneuvostoa ja YK:n ihmisoikeustoimikunnan 62. istuntoa koskeneiden neuvottelujen tuloksesta², 29. tammikuuta 2004 antamansa päätöslauselman Euroopan unionin ja Yhdistyneiden kansakuntien suhteesta³, 9. kesäkuuta 2005 antamansa päätöslauselman Yhdistyneiden kansakuntien uudistamisesta⁴, 29. syyskuuta 2005 antamansa päätöslauselman Yhdistyneiden kansakuntien 14.–16. syyskuuta 2005 pidetyn maailmankokouksen tuloksista⁵ ja 7. toukokuuta 2009 antamansa päätöslauselman vuosittaisesta ihmisoikeusraportista 2008 sekä Euroopan unionin ihmisoikeuspolitiikasta⁶,
- ottaa huomioon kiireelliset päätöslauselmansa ihmisoikeuksista ja demokratiasta,
- ottaa huomioon ihmisoikeusneuvoston perustamisesta annetun YK:n yleiskokouksen päätöslauselman A/RES/60/251,
- ottaa huomioon ihmisoikeusneuvoston aiemmat säännönmukaiset ja ylimääräiset istunnot sekä yleisen määräaikaisarvioinnin (UPR) aikaisemmat kierrokset,
- ottaa huomioon ihmisoikeusneuvoston tulevan kolmannentoista istunnon maaliskuussa 2010 sekä yleisen määräaikaisarvioinnin kahdeksannen kierroksen 3.–14. toukokuuta 2010,
- ottaa huomioon, että ihmisoikeusneuvostoa aiotaan arvioida uudelleen vuonna 2011,
- ottaa huomioon Lissabonin sopimuksen voimaantulosta aiheutuvat toimielimiä koskevat muutokset,
- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklan, 3 artiklan 5 kohdan sekä 18, 21, 27 ja 47 artiklan, sellaisina kuin ne ovat Lissabonin sopimuksessa,
- ottaa huomioon työjärjestyksen 110 artiklan 2 kohdan,

¹ Hyväksytyt tekstit, P6_TA(2009)0021.

² Hyväksytyt tekstit, P6_TA(2006)0097.

³ Hyväksytyt tekstit, P5_TA(2004)0037.

⁴ Hyväksytyt tekstit, P6_TA(2005)0237.

⁵ Hyväksytyt tekstit, P6_TA(2005)0362.

⁶ Hyväksytyt tekstit, P6_TA(2009)0385.

- A. katsoo, että ihmisoikeuksien yleispätevyyden kunnioittaminen, edistäminen ja suojele ovat osa Euroopan unionin eettistä ja oikeudellista säännöstöä ja yksi Euroopan yhtenäisyyden ja eheyden kulmakivistä¹,
- B. katsoo, että ihmisoikeusneuvosto on puutteistaan huolimatta ainutlaatuinen yleismaailmallisiin ihmisoikeuksiin erikoistunut foorumi, joka käsittelee ihmisoikeuksia YK:n järjestelmässä,
- C. ottaa huomioon, että YK:n ihmisoikeusneuvoston uudelleenarviointi koostuu kahdesta linjasta: elimen asemasta keskustellaan New Yorkissa ja sen menettelyistä Genevessä; ottaa huomioon, että tulevalta vuodelta odotetaan lukuisia aloitteita ja epävirallisia kokouksia,
- D. katsoo, että Euroopan unionin rooli globaalina toimijana on voimistunut viime vuosikymmeninä ja että Euroopan ulkosuhdehallintona konkretisoitua lähestymistapa saattaa auttaa unionia toimimaan tehokkaammin ja kohtaamaan globaalit haasteet yhden- ja johdonmukaisesti ja tehokkaasti,
- E. ottaa huomioon, että Euroopan parlamentin ihmisoikeuksien alivaliokunta matkustaa Geneveen ihmisoikeusneuvoston kolmanteentoista istuntoon samaan tapaan kuin edeltävinä vuosina on toimittu ihmisoikeusneuvoston istuntojen ja sitä aiemmin ihmisoikeusneuvostoa edeltäneen ihmisoikeuskomitean istuntojen yhteydessä,

Ihmisoikeusneuvoston työskentely

1. kehottaa uudelleen EU:n jäsenvaltioita vastustamaan aktiivisesti niin kaikkia pyrkimyksiä ihmisoikeuksien yleismaailmallisuuden, jakamattomuuden ja keskinäisen riippuvuuden vesittämisiksi kuin väitettyihin uskonnollisiin tai kulttuurisiin syihin perustuvia pyrkimyksiä vaikeuttaa ihmisten suojelemista mainittujen käsitteiden nojalla;
2. varoittaa ihmisoikeusneuvoston ääripolitisoinnista, sikäli kuin se estäisi kyseisen elimen tehtävien hoitamisen; korostaa maakohtaisten päätöslauselmien merkitystä vakavia ihmisoikeusrikkomuksia käsiteltäessä; tuomitsee tässä yhteydessä jyrkästi toiminnasta pidätyksistä koskevat aloitteet, ja on pettynyt siihen, että tätä menetelmää käytettiin neuvoston yhdennessätoista erityisistunnossa, koska sillä estettiin Sri Lankan tilannetta koskevan johdonmukaisen lopullisen päätöslauselman hyväksyminen;
3. pitää myönteisenä, että Brasilian aloitteesta kolmastoista erityisistunto järjestetään Haitista ja että sen tavoitteena on keskittyä ihmisoikeuksien lähestymistavan yhdistämiseen tuhoisan maanjäristyksen jälkeiseen elvyttämistyöhön, ja on tyytyväinen tämän erityisistunnon innovatiivisiin piirteisiin, kuten erityisistunnon järjestämiseen luonnonmullistuksen jälkeen ja YK:n erityisvirastojen asiantuntijoiden osallistumiseen keskusteluiden pohjustamiseksi; pitää valitettavana, että hyväksytyssä päätöslauselmassa ei tuettu Haitin ihmisoikeuksia käsittelevän riippumattoman asiantuntijan tärkeää tehtävää antaa suuntaviivat ihmisoikeuksien valtavirtaistamiseksi YK:n yleiseen toimintaan tai lahjoittajavetoisiin aloitteisiin Haitin avustamiseksi, ja kehottaa YK:n jäsenvaltioita

¹ Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artikla, 3 artiklan 5 kohta ja 6 artikla.

ryhtymään jatkotoimiin tämän istunnon jälkeen sisällyttämällä ihmisoikeuksia koskeva lähestymistapa YK:n yleiseen avustustoimintaan Haitissa;

4. pitää valittavana, että YK:n ihmisoikeusneuvosto ei ole kyennyt puuttumaan riittävän ripeästi muihin vakaviin ihmisoikeustilanteisiin; kehottaa EU:n jäsenvaltioita tuomitsemaan ihmisoikeusloukkaukset ja pyrkimään aktiivisesti luomaan ihmisoikeusneuvoston kohdennettuja mekanismeja, joilla reagoidaan Afganistanin, Guinean, Iranin, Jemenin ja Irakin ihmisoikeuskriiseihin;
5. toistaa kantansa "uskontojen halventamisen" käsitteeseen ja tunnustaa, että uskonnollisten vähemmistöjen syrjintään on paneuduttava täysipainoisesti, mutta katsoo, että ei ole asianmukaista sisällyttää tätä käsitettä rasismiin, rotusyrjinnän, muukalaisvihan ja kaikkien syrjinnän muotojen vastaisia täydentäviä standardeja koskevaan pöytäkirjaan; kehottaa YK:n jäsenvaltioita panemaan täysimääräisesti täytäntöön nykyiset ilmaisunvapautta ja uskonnonvapautta koskevat normit;
6. kehottaa uudelleen EU:n jäsenvaltioita varmistamaan, että niiden omassa sisäpolitiikassa noudatetaan ihmisoikeuksia, koska muutoin EU:n asemaa heikkenee ihmisoikeusneuvostossa;
7. pitää myönteisenä, että Yhdysvallat osallistuu jälleen YK:n elinten toimintaan, että siitä on tullut ihmisoikeusneuvoston jäsen ja että se työskentelee rakentavassa hengessä ilmaisunvapauden hyväksi YK:n 64. yleiskokouksessa ja Durbanin uudelleenarviointikonferenssin seurantaan koskevan toimintasuunnitelman hyväksi; kehottaa Yhdysvaltoja ja EU:n jäsenvaltioita tekemään jatkossa täyttä yhteistyötä tällaisten aloitteiden hyväksi;
8. on huolissaan siitä, että Iran on ehdokkaana toukokuussa 2010 järjestettävissä ihmisoikeusneuvoston vaaleissa; toistaa vastustavansa "puhtaiden papereiden" käsitettä ihmisoikeusneuvoston vaaleissa, vaatii kaikkien alueellisten ryhmien kilpailuttamista vaaleissa ja kannustaa EU:ta tekemään kaikkensa estääkseen sellaisten maiden valinnan ihmisoikeusneuvostoon, joiden ihmisoikeustilanne on kaikkein ongelmallisim;
9. kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita pyrkimään siihen, että YK:n ihmisoikeusneuvoston jäsen ehdokkaita vaaditaan ilmoittamaan sitoumuksissaan tekevänsä yhteistyötä erityismenettelyjen puitteissa soveltaen omia toimintaohjeitaan;
10. kehottaa seuraamaan tehokkaasti erityismenettelyjen ja perussopimuksen mukaisten elinten antamien päätelmien ja suositusten täytäntöönpanoa kunkin maan yleisen määräaikaisarviointiprosessin yhteydessä;
11. kehottaa EU:n jäsenvaltioita tekemään kaikkensa erityismenettelyjä koskevien valtuuksien säilyttämiseksi; kehottaa uusimaan Myanmaria käsittelevän YK:n erityisedustajan valtuutuksen ja vaatii uutta maakohtaista valtuutusta Kongon demokraattiseen tasavaltaan, kun otetaan huomioon maan paheneva ihmisoikeus- ja humanitaarinen tilanne;
12. pitää myönteisenä terrorismin torjuntaan liittyvien salaisten pidätysten globaaleja käytänteitä koskevaa yhteistä tutkimusta, josta keskustellaan kolmannessatoista istunnossa; kehottaa EU:n jäsenvaltioita tukemaan sitä ja järjestämään tutkimuksen

asianmukaisen seurannan Euroopan parlamentin aiemmin esittämien linjausten ja etenkin 19. helmikuuta 2009¹ ja 14. helmikuuta 2007² annettujen, Euroopan maiden alueen epäilyä käyttöä CIA:n vankikuljetuksiin ja laittomaan vankien säilyttämiseen koskevien päätöslauselmien mukaisesti;

13. kehottaa EU:ta osallistumaan aktiivisesti tuleviin yleisen määräaikaisselvityksen istuntoihin, jotta voidaan varmistaa menettelyn oikeudenmukaisuus sekä tulos, joka noudattaa YK:n erityismenettelyjä ja perussopimuksen mukaisten elinten päätelmiä ja suosituksia, mukaan lukien tarpeellisen teknisen avun antaminen niiden täytäntöönpanon varmistamiseksi;
14. korostaa, että kansainvälisen yhteisön on tarjottava teknistä tukea kehitysmaille, jotta ne voivat toteuttaa niille annetut suositukset;

Goldstonen selvitysvaltuuskunnan raportin seuranta

15. korostaa sen, että kaikki osapuolet kunnioittavat kansainvälistä ihmisoikeuslainsäädäntöä ja kansainvälistä humanitaarista oikeutta kaikissa olosuhteissa, olevan edelleen keskeinen ennakkoehto oikeudenmukaisen ja pysyvän rauhan saavuttamiselle Lähi-idässä, erityisesti Israelin ja Palestiinan välillä; muistuttaa kansainvälisen yhteisön vastuusta varmistaa vastuuseen asettaminen kansainvälisen ihmisoikeuslainsäädännön ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkauksista; katsoo, että vastuullisuus ja oikeus ovat todellisen Lähi-idän rauhanprosessin ennakkoehtoja;
16. kehottaa unionin ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkeaa edustajaa sekä jäsenvaltioita pyrkimään vahvaan EU:n yhteiseen kantaan Gazan ja Etelä-Israelin konfliktin selvitysvaltuuskunnan raportin seurantaan ja vaatimaan julkisesti sen suositusten täytäntöönpanoa sekä kaikista kansainvälisen oikeuden loukkauksista, myös väitetyistä sotarikoksista, vastuuseen asettamista, ja kehottaa kumpaakin osapuolta toteuttamaan YK:n yleiskokouksen päätöslauselman A/64/L.11 mukaisesti tutkimuksia, jotka täyttävät riippumattomuuden, puolueettomuuden, avoimuuden, riipeyden ja tehokkuuden kansainväliset standardit, ja vaatii, että kaikki väitetyistä rikoksista vastuussa olevat henkilöt on asetettava vastuuseen; katsoo, että Lähi-idän rauhanprosessi ei voi toteutua tehokkaasti ilman vastuuseen asettamista ja oikeutta, mutta kummankaan osapuolen tähänastiset tutkimukset eivät täytä mainittuja vaatimuksia;
17. kehottaa unionin ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkeaa edustajaa sekä jäsenvaltioita seuraamaan aktiivisesti Goldstonen raporttiin sisältyvien suositusten noudattamista kuulemalla EU:n ulkoisia operaatioita ja ruohonjuuritasolla toimivia kansalaisyhteiskunnan järjestöjä;
18. kehottaa EU:ta sisällyttämään Goldstonen raportin seurannan kummankin osapuolen kanssa käytävään vuoropuheluun;

¹ P6_TA(2009)0073.

² P6_TA(2007)0032.

Ihmisoikeusneuvoston uudelleenarviointi

19. korostaa, että arviointiprosessin on oltava avoin ja kaikenkattava, ja siinä on otettava huomioon valtiosta riippumattomat järjestöt, kansalaisyhteiskunta sekä kaikki muut asian kannalta olennaiset sidosryhmät;
20. korostaa, että ihmisoikeusneuvoston uudelleenarviointi ei saisi estää sitä jatkamasta työtään, jota sillä on runsaasti lujittaakseen ihmisoikeuksien edistämistä ja suojelemista maailmanlaajuisesti;
21. kehottaa EU:n jäsenvaltioita sopimaan yhteisestä kannasta asiaan sekä tehokkaasta ja ennakoivasta neuvottelustrategiasta valmistauduttaessa tulossa olevaan, päätöslauselmalla A/HRC/12/L.28 perustetun ihmisoikeusneuvoston uudelleenarviointia käsittelevän työryhmän ensimmäiseen kokoukseen;
22. kehottaa Euroopan parlamentin ulkoasiainvaliokuntaa laatimaan suosituksen neuvostolle, jotta parlamentti voi antaa ajoissa oman panoksensa uudelleenarviointia koskevaan EU:n kantaan;
23. katsoo, että, uudelleenarvioinnissa olisi säilytettävä YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimiston riippumattomuus ja varmistettava ja mahdollisuuksien mukaan vahvistettava erityismenettelyjä sekä taattava ihmisoikeusneuvostolle mahdollisuus puuttua yksittäisiin ihmisoikeusloukkauksiin maakohtaisilla päätöslauselmilla ja maakohtaisilla ja aihekohtaisilla mandaateilla, ja myöntää samalla, että keskustelua on syvennettävä; panee merkille keskustelut siitä, miten ihmisoikeusneuvostoa voitaisiin vahvistaa avaamalla sen rakenteiden perustamisesta tehtyä sopimuspakettia;
24. katsoo, että ihmisoikeusneuvoston tarkastelu vuonna 2011 voisi tarjota tilaisuuden vahvistaa yleisen määräaikaisarvioinnin lisäarvoa; korostaa erityisesti, että on varmistettava, että valtioiden tarkastelun aikana ehdottamat lopulliset suositukset ovat kansainvälisten ihmisoikeusnormien mukaisia, ja muistuttaa tuloshakuisen seurantamekanismin merkityksestä;
25. panee merkille ihmisoikeusneuvoston ja YK:n yleiskokouksen kolmannen komitean suhteesta sekä ihmisoikeusneuvoston jäsenyydestä parhaillaan käytävän keskustelun; toistaa kantanaan, että nämä kaksi elintä ovat toisiaan täydentäviä, ja uskoo, että valtioiden yleismaailmallinen osallistuminen ihmisoikeusneuvoston keskusteluihin on varmistettu jäsenten ja tarkkailijoiden asemalla, mutta katsoo, että neuvoston pienempi kokoonpano voisi myös auttaa keskittämään ihmisoikeusneuvoston päätökset toiminnallisemmalla tavalla siihen tosiseikkaan, että yleiseen jäsenyyteen voi liittyä etuja, tarkemmin sanoen ihmisoikeuksien yleismaailmallisuuden lujittaminen, mutta myös pienemmällä elimellä voi olla omat ansionsa;

EU:n osallistuminen

26. panee merkille EU:n ja sen jäsenvaltioiden aktiivisen osallistumisen ihmisoikeusneuvoston työhön ja antaa Belgialle tunnustusta tähän saakka menestyksekkäästi sujuneesta puheenjohtajuudesta;

27. antaa tunnustusta EU:n aktiivisille pyrkimyksille osallistua rajatylittävään yhteistyöhön ja toimia aloitteellisesti tässä yhteydessä, mutta kehottaa tehostamaan kyseisiä pyrkimyksiä;
28. katsoo, että EU:n uusi toimielinrakenne tarjoaa tilaisuuden lisätä EU:n toimien johdonmukaisuutta, näkyvyyttä ja uskottavuutta ihmisoikeusneuvostossa; kehottaaakin korkeaa edustajaa / komission varapuheenjohtajaa varmistamaan, että ryhdytään käytännön toimiin Lissabonin sopimuksen täytäntöönpanemiseksi, jotta voidaan välttää liian pitkä siirtymäkausi, mikä heikentäisi unionin uskottavuutta;
29. valtuuttaa Euroopan parlamentin valtuuskunnan YK:n ihmisoikeusneuvoston 13. istunnossa esittämään tässä päätöslauselmassa ilmaistut huolenaiheet, kehottaa valtuuskuntaa raportoimaan vierailustaan ihmisoikeuksien alivaliokunnalle ja pitää asianmukaisena jatkaa Euroopan parlamentin valtuuskunnan lähettämistä YK:n ihmisoikeusneuvoston relevantteihin istuntoihin;

o

o o

30. pyytää puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, korkealle edustajalle / komission varapuheenjohtajalle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, YK:n turvallisuusneuvostolle, YK:n pääsihteerille, Yhdistyneiden kansakuntien 64. yleiskokouksen puheenjohtajalle, YK:n ihmisoikeusneuvoston puheenjohtajalle, YK:n ihmisoikeusvaltuutetulle sekä ulkoasiainvaliokunnan perustamalle EU:n ja YK:n väliselle työryhmälle.